

Современные достижения в науке и образовании: Сб. трудов II Междунар. науч. конф.
25 сент.-2 окт. 2008 г., г. Нетания (Израиль). - Хмельницький: ХНУ, 2008.
С. 187-190 (англ., рус., укр.). ISBN 966-330-044-2

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

*Шостак О. Г., Національний авіаційний університет, тел. 8(044) 406-70-63,
e-mail: oshostak@ukr.net*

Серед цілого ряду пріоритетних напрямків державної політики щодо розвитку вищої освіти хотілося б виокремити особистісну орієнтацію вищої освіти, постійне підвищення якості освіти та запровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій.

Використання в навчальному курсі іноземної мови текстів, які відповідають профільюючим спеціальностям, пов'язано з безперервним збільшенням інформаційних потоків у науково-технічній, педагогічній, загальнокультурній галузях, ускладненням засобів, які застосовують у навчальному процесі. Розглянемо основні переваги використання спеціальних текстів під час вивчення іноземної мови.

а) використання текстів фахової спрямованості підвищує мотивацію та зацікавленість студентів.

б) робота з технічними текстами потребує від студентів не тільки розуміння інформації, але також її тлумачення й оцінки, розвиває їх здібності до аналізу і систематизації даних, здатність до критичного мислення.

в) тексти та інші навчальні матеріали, безпосередньо пов'язані з фахом студентів, надають більше можливостей для практичної взаємодії з мовою, полегшують процес запам'ятовування термінів, розкривають їх справжній зміст, створюють асоціативні зв'язки та сприяють реалізації повного мірою передумов контекстного перекладу, забезпечують творчу та ділову атмосферу навчального процесу.

г) використання матеріалів фахової спрямованості надає можливості для організації ефективної роботи студентської групи з різним рівнем знань іноземної мови. Паруючи більш досвідчених студентів з менш досвідченими і належним чином розподіляючи їх ролі, можна значно підвищити рівень мотивації студентів, їх залучення до навчального процесу.

д) в умовах високої завантаженості сучасних студентів має значення певна економія часу за рахунок збігу тематики курсів із фахових спеціальностей та іноземної мови.

Визначальним моментом в акті домінування, що ототожнюємо з актом природного термінування, є складне переплетення сприймання мовцем реальної дійсності та його особистого індивідуального смислового завдання.

Основним змістом процесу термінування виступає “лінгвокреативне мислення термінотворця, спрямоване на породження нових мовних феноменів шляхом трансформації наявних у мові одиниць”.

Взаємозалежність між дією людського чинника та розвитком термінології досить відчутне, бо термінологію розглядаємо “не тільки як закономірну еволюцію мови, зумовлену історією її носіїв, а й з погляду творчості індивідів зі своїм світобаченням”.

типом мислення властивим лише їм, належністю до певних національних культур.

Останній чинник досить виразно підтверджується одним із положень В. фон Гумбольдта “Вплив національної своєрідності виявляється у мові двоїсто: у способі утворювати окремі поняття і у відносно неоднаковому багатстві мов поняттями певного гатунку. У конкретному позначенні явно беруть участь то фантазія й емоції, керовані чуттєвим спогляданням, то ретельно розмежувальний здоровий глузд, то сміливо поєднувальний дух”.

Пізнаючи природу речей та явищ навколишнього середовища, аналізуючи властивості предметів, виділяючи при цьому та узагальнюючи їх найістотніші риси та ознаки, людина формує поняття. Щоб поняття могли існувати й розвиватися, вони повинні мати опору в слові, мають бути нерозривно пов'язані з їх конкретними зовнішніми проявами у формі мовних одиниць.

Робота з фаховим текстом у курсах іноземної мови вимагає від студента одночасного вирішення задач розуміння інформації взагалі та розв'язання мовних проблем. Існує два принципово протилежних підходи щодо вибору оптимального рівня складності текстів та вправ під час вивчення іноземної мови.

Спрощування завдання створює більш комфортні умови як для викладачів, так і для студентів, але з погляду реального часу, потрібного для отримання конкретного результату, тобто досягнення прийнятного рівня володіння мовою, недоліки цього підходу очевидні.

Практика показує, що реальні результати в процесі вивчення мови можуть бути досягнуті лише в екстремальних умовах, за рахунок достатнього використання прихованих ресурсів нервово-психічної системи організму людини, наприклад, процес оволодіння мовою дитиною у віці 1-3 рр. Можна посперечатися з цим доводом, посилаючись на залежність механізмів сприйняття інформації від віку людини (деякі дослідники вважають, що в тому випадку, коли дитина в початковому періоді життя ізольована від людей, в її психіці відбуваються незворотні зміни, так звані “синдром Манглі”), але незаперечним фактом є надзвичайне скорочення термінів оволодіння мовою в таких обставинах, як раптове та вимушене ізолювання особи від звичного мовного оточення (еміграція, полон тощо).

Досвід показує, що набагато корисніше надавати перевагу більш складним типам роботи, бо тільки в цьому випадку відчувається позитивний ефект “мозкового штурму”, який моделює стан людини в екстремальних умовах. Але це потребує почуття міри та врахування конкретних умов дидактичного процесу (віку та рівня попередньої підготовки студентів, специфіки фаху, матеріального оснащення навчального процесу, майстерності викладача тощо). Викладач має чітко уявляти сам та довести до свідомості студентів мету конкретного виду діяльності, його переваги та недоліки, очікувані результати. Студенти повинні мати вільний доступ до додаткової інформації науково-технічного характеру, потрібної для розуміння всіх аспектів теми, що розглядається.

Успішне впровадження курсів іноземної мови, інтегрованих із фаховими профільюючими дисциплінами, потребує створення певних передумов, забезпечення належної матеріально-технічної бази навчального процесу.

Українська вища школа поступово починає усвідомлювати, що інтерактивні технології навчання створюють необхідні передумови як для розвитку мовленнєвої компетенції студентів, так і для формування умінь приймати колективні та індивідуальні

рішення, з метою виховання особистості активних громадян із відповідною системою цінностей.

Із числа новітніх методик та технологій викладання іноземних мов ми надаємо перевагу інтерактивним, тобто тим, у які закладено розвиваючий потенціал: здатність розвивати у студентів критичне мислення, збагачувати уяву та почуття, вдосконалювати загальну культуру спілкування та соціальну поведінку загалом. Ми вважаємо, що спроектувати сучасну методику навчання іноземним мовам можна лише із урахуванням людської природи та індивідуальних особливостей кожного студента, адже “вихідною точкою проектування навчального середовища є психологічна природа того, хто навчається, а кінцевим продуктом - технологія навчання, яка забезпечує найкоротший шлях до досягнення мети”.